

Selvitys eduskunnan oikeusasiamiehelle koskien kuntalaisaloitteen käsittelyä

Kunnanhallitus 29.01.2024 § 16
869/10.02.00/2023

Valmistelija hallintojohtaja Riina Kivistö ja yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa

Eduskunnan oikeusasiamies on lähettänyt 7.12.2023 Lempäälän kunnalle selvitys- ja lausuntopyyynnön koskien vastausta kuntalaisaloitteeseen. Selvityspyynnössä todetaan, että kantelijan mukaan kuntalaisaloite on käsitelty puutteellisesti ja, että kuntalaisaloitteeseen on vastattu ainoastaan niiltä osin, kun aloite on ollut yhtenevä Puskiaisten moottoritietä koskevan valtuustoaloitteen kanssa.

Apulaisoikeusasiamies Maija Sakslinin päätöksen mukaisesti Lempäälän kuntaa pyydetään antamaan asiassa selvityksensä ja lausuntonsa. Selvitystä tulee pyytää ainakin yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaalta ja tarvittaessa muilta käsittelyyn osallistuneilta viranhaltijoilta.

Selvityksessä ja lausunnossa tulee ottaa kantaa ainakin seuraaviin asioihin:

- Miten kyseisen kuntalaisaloitteen valmistelu on toteutettu?
- Onko valmistelussa selvitetty ja otettu kantaa kaikkiin aloitteessa esitettyihin asioihin ja jos aloitteen käsittelyä on rajattu niin millä perusteella rajaus on tehty?
- Onko aloitteen käsitellyt kunnassa toimivaltainen taho?
- Miten asian käsittely kokonaisuudessa on toteutunut?

Lempäälän kunta on saanut selvityksen ja lausunnon antamiseen lisäaikaa 2.2.2024 asti.

Selvitys

Kuntalain 23§ (21.5.2021/419) takaa kuntalaisille oikeuden tehdä kunnalle aloite sen toimintaa koskevissa asioissa. Kaikki kunnassa vireille tulleet aloitteet käsitellään toimivaltaisessa kunnan viranomaisessa ilman aiheetonta viivytyksiä. Aloitteen tekijälle ilmoitetaan aloitteen johdosta suoritettavat toimenpiteet.

Kuntalaisaloite.fi -sivuston mukaan: "Kuntalaisaloite on suoran vaikuttamisen väline, jonka avulla kuntalainen voi nostaa esiin jonkin ajankohtaisen asian tai ongelman. Kuntalaisen aloiteoikeus tarjoaa käytännössä myös yksittäisille kuntalaisille mahdollisuuden saattaa tärkeinä pitämiään asioita suoraan päätöksenteon piiriin." Ko. kuntalaisaloitteen sisältö on ollut merkittävältä osin Lempäälän kunnan vihreän valtuustoryhmän tekemän valtuustoaloitteen sisältöinen, jolloin itse asia on nostettu Lempäälän kunnan päätöksenteon tietoisuuteen kunnanvaltuuston tasolla. Lempäälän kunnanvaltuusto käsitteli "Ei Puskiaisten oikaisua"-valtuustoaloitetta ja siihen annettua vastausta 30.8.2023 (§ 82) kokouksessaan ja päätti antaa esittelyssä olleen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja totesi asian loppuun käsitellyksi. Tämän päätöksen pohjalta asiassa toimivaltainen viranhaltija, yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa antoi vastauksen myös ko. kuntalaisaloitteeseen. Valtuustoaloitteen ja kuntalaisaloitteen vastausta valmisteltiin yhdessä ja niiden käsittelyssä ei ole katsottu olevan merkittäviä eroja asian kokonaisuuden kannalta. Valmistelussa ei ole tietoisesti rajattu pois mitään

kuntalaisaloitteessa olleita kohtia, vaan sen katsottiin nimenomaan käsittelevän samaa kokonaisuutta kuin valtuustoaloite.

Asian sisältö huomioon ottaen kunnanhallitus on toimivaltainen toimija vastaamaan lopulliseen asiaan vaikuttavaan lausuntopyyntöön, joten asian valtuustoaloitekäsittely valtuuston tasolla on jo itsessään antanut painoarvoa ko. asiassa. Lempäälän kunta ei ole saanut vielä lausuntopyyntöä alueemme ELY:ltä, joten kunta ei ole voinut antaa vielä asiassa virallista lausuntoaan. Ei ole tarkoituksenmukaista, että kuntalaisaloitteilla voitaisiin vaikuttaa asian lopulliseen ratkaisuun etupainotteisesti ilman riittäviä valmisteluun vaikuttavia tietoja.

Tämän lisäksi Lempäälän kunta haluaa kiinnittää huomiota siihen, että ko. asian lopullinen ratkaisu ei ole Lempäälän kunnan toimivallassa, koska kyse on valtiollisesta hankkeesta. Lempäälän kunta voi asiassa ilmaista tahtotilansa, mutta ei pääätä asiaa. Kuten todettua, kuntalaisaloite antaa kuntalaisille oikeuden tehdä kunnalle aloitteita *sen toimintaa* koskevissa asioissa.

Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 5§:n mukaan yhteisölautakunta vastaanottaa kuntalaisaloitteet, seuraa kuntalaisloitteiden raportointia sekä merkitsee tiedoksi kuntalaisaloitteisiin annettut vastaukset.

Kantelija toteaa kantelussaan, että on 16.12.2023 kirjallisesti tehnyt valituksen saamastaan kuntalaisaloitteesta. Kantelijan toimittama sähköposti on tämän selvityksen liitteenä. Kuntalaisaloitteeseen annettuun vastaukseen ei ole mahdollista tehdä oikaisuvaatimusta tai valitusta. Kantelija toteaa sähköpostissa olevansa tyytymätön vastaukseen ja ilmoitti toiveensa, että kunta antaa uuden vastauksen. Aloitteen tekijän tyytymättömyys saamaansa vastaukseen, ei kuitenkaan edellytä uuden vastauksen laatimista eikä sen vuoksi uutta vastausta ole laadittu.

Lausunto

Ottaen huomioon, että kuntalaisaloite koskee samaa asiakokonaisuutta kuin valtuustoaloite, jonka vastauksen kunnanvaltuusto on käsitellyt, Lempäälän kunta on vastannut riittävällä laajuudella ja tarkkuudella annettuun kuntalaisaloitteeseen.

Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 1 §:n mukaan kunnanhallituksen tehtävänä on päättää asioista, joita ei ole säädetty tai määrätty muulle kunnan toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamushenkilölle.

Lisätietoja: hallintojohtaja Riina Kivistö, puh. 040 133 7485 ja yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa, puh. 050 383 9608

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää antaa selostusosassa todetun selvityksen ja lausunnon eduskunnan oikeusasiamiehelle ko. asiassa.
Käsittely	Keskustelun kuluessa kunnanhallitus päätti lisätä lausuntoon sanat ”asiassa toimivaltainen viranhaltija”. Lisäys on huomioitu pöytäkirjassa.
Päätös	Kunnanhallitus päätti antaa selostusosassa todetun selvityksen ja lausunnon eduskunnan oikeusasiamiehelle ko. asiassa.
Otteet	Eduskunnan oikeusasiamies